

Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ

I. Definiție

Pronumele demonstrativ înlocuiește numele unui obiect și indică **apropierea sau depărtarea** obiectului în spațiu sau în timp, **identitatea sau diferențierea** acestuia față de alte obiecte.

II. Formele pronumelui demonstrativ

!!! Pronumele demonstrativ nu are persoană.

1. Pronumele demonstrativ de apropiere

N-AC

Forme folosite în limba literară standard	sg. masc. acesta	pl. masc. aceștia
	fem. aceasta	fem. acestea

Forme folosite în limba populară și vorbită	sg. masc. ăsta	pl. masc. ăștia
	fem. asta	fem. astea

G- D

Forme folosite în limba literară standard	sg. masc. acestuia	pl. masc. acestora
	fem. acesteia	fem. acestora

Forme folosite în limba populară și vorbită	sg. masc. ăstuia	pl. masc. ăstora
	fem. ăsteia	fem. ăstora

2. Pronumele demonstrativ de depărtare

N-AC

Forme folosite în limba literară standard	sg. masc. acela	pl. masc. aceia
	fem. aceea	fem. acelea

Forme folosite în limba populară și vorbită	sg. masc. ăla	pl. masc. ăia
	fem. aia	fem. alea

G- D

Forme folosite în limba literară standard	sg. masc. aceluia	pl. masc. acelora
	fem. aceleia	fem. acelora

Forme folosite în limba populară și vorbită	sg. masc. ăluia	pl. masc. ălora
---	------------------------	------------------------

fem. **ăleia**

fem **ăloră**

3. Pronumele demonstrativ de identitate

N-AC

Forme folosite în limba literară standard	sg. masc. același	pl. masc. aceiași
	fem. aceeași	fem. aceleași

G- D

Forme folosite în limba literară standard	sg. masc. aceluiși	pl. masc. acelorași
	fem. aceleiași	fem. acelorași

4. Pronumele demonstrativ de diferențiere

N-AC

Forme folosite în limba literară standard	sg. masc. celălalt	pl. masc. ceilalți
	fem. cealaltă	fem. celelalte

G- D

Forme folosite în limba literară standard	sg. masc. celuilalt	pl. masc. celorlalți
	fem. celeilalte	fem. celorlalte

!!! Pronumele demonstrative cu formă scurtă/ semiindependente : CEL. CEA. CEI, CELE înlocuiesc un substantiv și sunt determinate de atribut (cea de acolo) sau sunt determinate de o propoziție secundară (Cel ¹/care învață ²/este apreciat¹/)

!!! A nu se confunda cu articolul demonstrativ care:

- Leagă un substantiv articulat hotărât de atributul său : cerul cel albastru;
- Leagă un nume propriu de un atribut subordonat: Ștefan cel Mare;
- precedă numerale cardinale/ ordinale: cele două fete, cel de-al doilea băiat.
- Este un component obligatoriu al gradului superlativ relativ: cel mai frumos.

III. Pronumele demonstrativ îndeplinește aceleași funcții sintactice ca substantivul: subiect, nume predicativ, complement direct/ prepozițional/ indirect, circumstanțial de loc/ timp/ mod/ cauză/ scop, atribut pronominal genitival/ prepozițional.
EX. Ceilalți au venit. (subiect)
I-am văzut pe aceia. (complement direct)

Le-am dat acestora o prăjitură. (complement indirect)

Ideile lui sunt aceleași. (nume predicativ) etc.

- IV. Pronumele demonstrative devin **adjective pronominale demonstrative** atunci când însoțesc un substantiv cu care se acordă în gen, număr și caz și îndeplinesc funcția sintactică de **atribut adjectival**.

EX. Omul acela este interesant. (adjectiv pronominal demonstrativ, f.s. de atribut adjectival)